

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 29

Ptuj, 24. julija 1921

III. letnik

Javen shod

demokratske stranke

se vrši v nedeljo, dne 31. julija ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani „Društvenega doma.“

Vabimo vse sloje naroda, posebno tudi kmečke posestnike, da se tega poučnega in zanimivega shoda sigurno udeležijo.

Govori minister dr. Kukovec in drugi govorniki.

Dne 31. julija vsi na shod!

Manifest dem. stranke.

(Nadaljevanje in konec.)

Za jugoslovansko demokracijo se sedaj odpira polje novega dela in novih uspehov. Ustava je položila samo široko osnovo. Na njej je sedaj treba dosledno in vestno nadaljevati demokratsko službo za narod. Demokratska stranka bo tudi znanprej najodločnejše in najiskreneje branila in gradila državo in narodno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev in zastopala polno politično in versko ravnopravnost vseh državljanov naše velike in močne domovine. Prva naloga dobre demokratske politike je, razvijati narodno moč do viška ter omogočiti pristop k družabnim dobrotam tudi najmanjšim in najslabotnejšim. Narod naj se razvija z delom in prosveto. Vsa deca v šolo, vsi odrasli na delo!

Demokracija obsoja in preganja demagogijo, ki seje nezaupanje med kmetom in ostalo družbo. Vsi delavci so bratje in imajo pravico do spoštovanja in zaščite, kmet kakor mestni, fizični kakor umstveni. Navezani smo drug na drugega. Mesto ne more živeti brez sela, a selu bi bilo mučno brez mesta. Meščan in seljak sta koristna drug drugemu. Kdor pa ju hujska drugega na drugega, hoče, da živi na račun tega spora. Demokracija je iskrena napram kmetu zato, ker je on najstarejši v veliki narodni rodbini. Mi nismo imeli kmetkega zakonodajstva zato, ker nismo imeli prave demokracije.

Demokratska stranka prevzema v svoj program kmetko zakonodajstvo in ona ga bo tudi izvedla. Izpolnjeni obeti o ustavi in o povrnitvi vojne škode so za to dokaz in jamstvo.

V izvrševanju svojega programa pa bo imela Demokratska stranka samo potem dovolj uspeha, ako se bo mogla naslanjati na zavedno in dobro organizacijo in mnogobrojno demokratsko vojsko v narodu. Tudi najjače trdnjave ne koristijo mnogo, ako jih ne branijo hrabre in organizirane čete. Tudi najboljša ustava ostane mrtva črka, ako niso za za njo zavedni državljani, odločni, da jo branijo in izvršujejo.

Glavni odbor Dem. stranke bo v najkrajšem času izdal instrukcije za definitivno organizacijo stranke po novem statutu. Že sedaj pa sporoča svojim prijateljem, da za pripravo in izgradnjo te organizacije napravijo takoj potrebne korake. Po uspehu, ki ga je Demokratska stranka dosegla z ustavo, ima vsak član razloga, da se loti novega dela

s pojačeno energijo in večjim navdušenjem. Naj bo vsak član in pristaš daljni sejač demokratske misli.

V Beogradu, 9. julija 1921.

GLAVNI ODBOR

Jugoslovanske demokratske stranke.

Socialno delo naše vlade.

V 82. številki „Uradnega lista“ 16. julija sta izšli dve naredbi naše pokrajinske vlade, ki se tičeta najširših slojev našega prebivalstva. Sta to Uredba o inspekciji dela in Naredba, s katero se ureja službeno razmerje hišnih ali gospodinjskih poslov v Sloveniji.

Živimo v času demokratizacije in socializacije, ko hoče vsak priti do svojih pravic v človeški družbi. Po mnenju najbolj radikalnih krogov se dosežejo te pravice, kadar bodo vsi ljudje enaki, kadar ne bo razlike v posameznih stanovih. Ali človeška družba je tako urejena in bo tako urejena, da se delo deli. Če pa je delo razdeljeno, morajo biti tudi ljudje razdeljeni po tem delu. Morajo biti stanovi, ki v svoji skupnosti tvorijo celoto. Celoti, to je človeški družbi, pa se bo dobro godilo, ako se bo vsakemu delu dobro godilo, da bo mogel redno opravljati prisojeno delo. Kakor hitro pa se posameznim delom človeške družbe hudo godi, mora pri tem trpeti tudi celota.

Važen del v človeški družbi je prav delavski stan, ki mora s svojimi rokami pridobivati življenske potrebščine. Pravično je, da tega dela človeške družbe nekteri ne izrabljajo v svoje koristi, nego mu dajo pravice, ki mu gredo. Ker pa tem oziru nastajajo nasprotja med delodajalci in delavci, pride večkrat do hudih razporov, ki škodujejo celoti, človeški družbi. Da omili nasprotja, pazi na pravice obeh strank in spravi tako delo v pravi tok, je naša vlada ustanovila poseben oddelek, ministrstvo za socialno skrbstvo, ki ga sedaj vodi slovenski poslanec dr. Kukovec. To ministrstvo je izdelalo sedaj posebno uredbo, kako naj se nadzira delo. Nastaviti hoče posebne ljudi, ki bodo pazili, ali uživajo delavci svoje pravice, ali se izvršujejo zakonita določila in vobče odredbe za delavsko zaščito. Pri njih se bode mogel pritožiti delavec, ki se čuti prikrajšanega v svojih pravicah. Ti bodo javni posredovalci in sodniki med delavci in delodajalci, ki bodo nepristransko pazili na pravice obojih in posredovali o prepirih.

So pa še drugi delavci, ki niso med seboj tako organizirani, kakor delavci po tovarnah, obrtih in raznih podjetjih. To so naši posli. Njihovo delo se v mnogem razlikuje od dela navadnega delavca. Delo hišnega ali gospodinjskega posla se ne da določiti na neke dnevne ure. Ali tudi ti se ne smejo izrabljati.

V prejšnji Avstriji so posamezne dežele urejevale službeno razmerje hišnih ali gospodinjskih poslov. Ker so sedaj izginile deželne meje, je deželna vlada za Slovenijo izdala naredbu, ki naj velja za vso Slovenijo. Omeniti hočemo najvažnejših določil.

Plače v gotovini se plačujejo mesečno nazaj. Za oddih in razvedrilo imajo posli vsako drugo nedeljo in vsak drug praznik

prost popoldan v skupnem času 5 ur. Mesto v nedeljo je mogoč počitek sporazumno med gospodarjem in poslom tudi ob delavnikih. Poslu gre dnevno nerazdeljen deveturen nočni počitek in sicer praviloma med 21.—6. uro. Po dvoletnem službovanju pri istem gospodarju dobi posel pravico do nerazdeljenega dopusta enega tedna. V bolezni mora skrbeti gospodar 14 dni za zdravniško pomoč. Spori iz službenega razmerja se morajo obravnati pri pristojnem občinskem posredovalnem uradu in če se tam ne pogode, šele pri sodišču.

Nedeljski počitek v trgovinskih obratih.

Pred kratkim smo poročali, da je deželna vlada za Slovenijo odločena, urediti enotno nedeljski počitek v Sloveniji. Na podlagi okvirnega zakona z dne 18. julija 1905 drž. zakona št. 125 o nedeljskem počitku so namreč bivša avstrijska namestništva in deželne vlade izdale za svoj okoliš več naredb. Že iz tega vidika se je rodila potreba, da se v Sloveniji enotno uredi nedeljski počitek. Ali ta stran vprašanja je bolj akademičnega značaja ter je akcijo deželne vlade, odnosno poverjenistva za socialno skrbstvo oživotvorila zahteva trgovskih delojemalskih organizacij, naj se načelno uvede v vseh trgovinskih obratih v Sloveniji, brez ozira na velikost kraja in na njegovo posebno lego popolni nedeljski počitek. Na temelju pismenih izjav prizadetih organizacij o nedeljskem počitku, katere sta podali tudi zveza trgovskih gremijev in zadrug ter trgovska in obrtniška zbornica, je poverjenistvo za socialno skrbstvo sklicalo anketo na dan 8. t. m., ki so se je udeležile delodajalske in delojemalske organizacije. Trgovstvo stoji glede nedeljskega počitka na stališču, da je vsled popolnoma raznolikih krajevnih razmer neprimerno, uvesti splošno popolni nedeljski počitek, ter ima pri tem svojem stališču za seboj vse kmečko prebivalstvo, ki tvori ogromno večino interesentov. Popolni nedeljski počitek smo predlagali samo za mesta Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj, dočim naj bi v drugih krajih odločevali gremiji za svoj okoliš. Naproti odjemalcem, ki so vztrajali pri svojih zahtevah, je vlada osvojila naslednji kompromisni predlog, ki se glasi:

Za avtonomna mesta Ljubljano, Celje, Maribor in Ptuj velja popolni nedeljski počitek. V vseh drugih krajih smejo biti trgovine odprte samo prvo in tretjo nedeljo v mesecu dopoldne 4 ure, vse druge ure bodo trgovine zaprte. Trgovski nastavljenici dobe kot odškodnino proste vse praznike v letu, ob praznikih bodo trgovine zaprte.

Na ta vladni kompromisni predlog so trgovski nastavljenici pristali. Pri tem pa je vlada brezdvomno šla predaleč, ker zakon govori samo o nedeljskem počitku, ter molči o praznikih, ter je izključeno, določila o nedeljskem počitku uporabljati tudi na delo ob praznikih. Tako interpretacija nedeljskega počitka nasprotuje zakonu in jo moramo že s formalnega pravnega stališča odklanjati. Mnenja smo, da bo na ta način, tudi ako

izvzamemo po našem mnenju nepraktično določitev štiriurnega dela na prvo in tretjo nedeljo v mesecu, prišlo do precejšnjih konfliktov med deželo in večjimi mesti. Tudi mislimo, da kmetiskemu prebivalstvu s tako ureditvijo nedeljskega počitka ne bo ustrezno, ker ne bo imelo pravega pregleda, kdaj so trgovine odprte, oziroma zaprte.

Iz teh razlogov moramo vztrajati pri svojem prvotnem predlogu in moramo zahtevati od vlade da ne izda tozadevne naredbe v obliki gornjega kompromisa. O nadaljnjem poteku tega vprašanja bomo še poročali.

Skrbimo za boljši kmečki naraščaj!

V Sloveniji so tri državne kmetijske šole, ki nam naj odgajajo dober kmečki naraščaj: vinarska in sadjarska šola v Mariboru, kmetijski šoli v Št. Juriju ob Južni železnici in na Grmu pri Novem mestu.

Vsakdo, ki prevzema kmetijo, bi moral imeti primerno strokovno izobrazbo, ki mu jo nudi kmetijska šola. Tudi čevljar ne more biti brez strokovno izobrazbo! Napredni kmetovalec pošilja tedaj svojega najsposobnejšega, najnadarnejšega sina v strokovno šolo, da bo nekoč njega vredni naslednik. Naj se ne boji stroškov! Pred vojno je prodal par volov, da je dal sina eno leto šolati, sedaj zadostuje en vol za dve leti na kmetijski šoli, ki je razmeroma še najbolj cena, a za naš kmetiški stalež najbolj potrebna. Uprav sedaj je čas odločitve in prevdarne izbire najsposobnejših mladeničev za kmetijske šole. V resnici revni in potrebni dobo državne ali druge stipendije, drugi teh par malovrednih tisočakov za pol vola sami prispevajo; to ni žrtev, ampak najbolje naloženi denar, kar si misliti moremo. Županstva naj ne dajejo ubožnih spričeval takim, ki res niso ubožni. Žalostno je dejstvo, da se je podpisaneu prijavil slučaj, da je dobil ubožno spričevalo mladenič, kojega oče poseduje par sto oralov nezadolženega dobrega zemljišča, več hiš, gostilniško, mesarsko in mlinarsko obrt, žago itd. To je kazniv zločin, ker se tako res potrebni lahko silno oškodujejo. Okrajni zastopi, denarni zavodi in druge korporacije naj dovoljujejo redne in večje stipendije za gojence kmetijskih šol, nego deslej. Doslej prednjačita na štajerskem ozemlju okrajna zastopa v Brežicah in Mariboru, ki podpirata kmetijsko šolanje z lepimi zneski. Posnemajte jih! Tako se naše kmetijstvo in splošno gospodarstvo najbolj pospešuje. Prijatelji kmetijstva in kmečkega ljudstva naj store svojo dolžnost! Skrbimo vsi za boljši kmečki naraščaj, kar je posebne važnosti v naši obmejni, od hudih sovragov obkoljeni slovenski pokrajini. To je hkrati dolžnost vsakega dobrega državljana.

Andrej Žmavc, rav. drž. vin. in sadj. šole v Mariboru.

Gospodarstvo.

Še nekaj opomb radi trtne plesnobe.

Mojemu, v 28. št. „Ptujkega lista“ priobčenemu članku v tej zadevi imam na podlagi opazovanj tekom zadnjih dni dodati še sledeče:

V splošnem se ne priporoča prikrajšavati vršiče v vinogradih preje, kakor da prične mladje spodaj zoreti, ker je očje v tem slučaju bolj čvrsto in odporljivo proti zimski pozebi. Tudi nudijo čez kolje priklanjajoči se vršiči nekoliko obrane proti eventualni toči.

Vzlic navedenemu pa priporočam letos vršiče čimprej prikrajšati, posebno v vinogradih, ki imajo bujno rast in zgledajo kakor goščava. To pa zagotovljo, da se vinograd bolj prezračí, da ga veter lažje preprihava in odpihava v njem tvorečo se vlažno soparčino, ki sicer neizmerno pospešuje razvoj trtne plesnobe, posebno še v takimenovanih gnjačah.

Iz istega razloga se priporoča tudi plevel pridno izpodkšati in če le mogoče vinograde

plitvo prekapati, da se površje hitro presuši in onemogoči tvarjanje, oz. vlažne soparčine.

Radi ranega prikrajšanja vršičev bodo sicer postranski poganjki posebno na vrhu hitro rastli; te je pa pozneje potrgati, predno se jih loti peronospora in so posušeni prav dobra klaja. Tudi vršičevje se lahko v to svrhu posuši in porabi, čeravno je poškopljeno. V malih porcijah polagano ne škoduje in bo posebno pri letošnjem slabem pridelku krme dober pripomoček pri prehrani živine. Vršiče in plevel je torej čimprej spraviti iz vinogradov, da se tudi na ta način omeji razvoj trtne plesnobe. Vin. inštruktor Zupanc.

Župni zlet Središče.

Mariborska Sokolska župa priredi svoj vsakoletni zlet dne 14. avgusta v Središče. Zleta se udeleže vsa društva od Koroške do Medjimurja in prvič nastopajo na skupnem zletu v župi včlanjena društva varaždinske županije. Tudi naše vojaštvo iz Maribora, Ptuj, Čakovca in Varaždina bo v velikem številu na zletu sodelovalo. Središki Sokol praznuje isti dan 10 letnica svojega obstoja.

Dopisi.

Odlikovanje našega rojaka. Za izredne zasluge, ki si jih je pridobil za donešenje ustave, je bil odlikovan z redom Sv. Save III. načelnik v ministrstvu za ustavotvorno skupščino in izenačenje zakonov, g. dr. Štefan Sagadin, ki je tudi služboval v Ptuj nekaj let pri sodniji, brat tajnika našega okrajnega zastopa.

Petrov dan v Ptuj dne 12. julija t. l. je bil tudi invalidski dan in je tudi donesel za organizacijo vojnih invalidov, vdov in sirot čistih 5410 kron. Vsled tega izreka že omenjena organizacija najiskrenejšo hvalo komandantu mesta Ptuj g. majorju Djeloševiću kakor tudi vsem drugim oficirjem in vsem tistim, ki so se edino le za dobrobit vojnih invalidov pred tistim dnem in tisti dan trudili.

Koncert ljubljanskega učiteljskega pevskega zbora, ki se je vršil v Ptuj dne 13. julija t. m., je uspel nad naše pričakovanje. Smoter, ki si ga je zamislil pevski zbor s svojo turnejo, da ponese ubrano slovensko pesem na severno mejo naše domovine, je bil popolnoma dosežen. S svojim bogatim vzporedom novjših slovenskih skladb nam je nudil zbor užitek, kakor ga morejo nuditi le pevci, ki se zavedajo svoje poslanice. Zastopani so bili na koncertu s svojimi skladbami E. Adamič, celo s petimi popolnoma novimi zbori, Risto Savin, J. Pavčič, od starejših F. Juvanec in A. Nedved. Solistinja Jelica Vuk-Sadarjeva je nastopila v Adamičevih in Lajevčevih pesmicah; njen prijetni, izšolani in obsežni mezzosopran se je ob diskretnem klavirskem spremljevanju Irme Cepudrove razvil celo v znano neakustični dvorani Društvenega doma. Glasovom v zboru, posebno moškim, se je sicer že poznala dolga pot turneje preko Gornje Radgone, Murske Sobote in Ljutomera, vendar pa smo še vedno imeli priliko diviti se čistim in jasnim sopranom in altom. Od prednašanih pesmi sta zlasti ugajali Adamičeva šaljivka „Ne maram tebe“ in njegovo belokranjsko kolo „Zbiraj se, zbiraj, lepi zbor!“ Celotni nastop nam je pokazal v pevovodju F. Juvancu mojstra v izbiranju pevskega materiala, učitelja, ki izbrusi v zboru pesmi do največje preciznosti, in vodjo, ki mu njegov zbor re-

agira v vsakem hipu. Obiskan je bil koncert prav dobro; Ptuj je zopet pokazal svoj smisel za lepo umetnost. Koncert nam je zapustil lep spomin; drago nam je, ako so odnesli, tak spomin iz Ptuja tudi Ljubljancani.

Koncert „Glasbene Matice“ iz Maribora v Ptuj. V soboto dne 23. julija 1921 priredi sloviti moški zbor mariborske „Glasbene Matice“ v ptujskem gledališču koncert. Prvič bo tudi našemu občinstvu dana možnost občudovati naš najboljši zbor, uživati umetniško prednašanje naših najlepših pesmi. Iz več kot štirideset pevcev obstoječi zbor razpolaga z večjim številom prvovrstnih tenorjev in s posebno finimi nizkimi basovi. Zbor vodi naš priljubljeni komponist sodni svetnik Oskar Dev, kateremu se ima zbor zahvaliti, da je ob vsakem nastopu dosegel tako krasne uspehe in splošno priznanje. Izbrani program (19 pesmi) jamči zato, da se nam bo nudil izvanredni užitek. Naša dolžnost pa je, da se „Glasbeni Matici“ za ljubeznjivi poset izkažemo hvaležne s tem, da se v čim največjem številu udeležimo koncerta.

Vspored koncerta „Glasbene Matice“ iz Maribora, ki se vrši v soboto, dne 23. julija 1921 točno ob 20. uri v ptujskem mestnem gledališču je sledeči: 1. a) E. Adamič, Čuj nas zemlja! b) A. Foerster: Povejte ve planine! c) D. Jenko: Što čutiš Srbije tužni? 2. Narodne: a) Sem šel čez gmajnico (koroška). b) O, jesenske duge noči (hrvaška). c) Zar je morala doč (srbska). d) Eno si zapojmo (dolenjska)! 3. a) dr. B. Ipavice, Prošnja. b) E. Adamič, Polonica. c) O. Devi, Tihi veter od morja. d) E. Adamič, Fantovska. 4. Narodne: a) Barčica (goriška). b) Vanč zelenka jaše (štajerska A. Adamič). c) Viju vetri, viju vali (srbska). d) Je vpihnila luč (kraška). 5. a) V. Novak, Gorski kraj. b) F. Volarič, Zvečer. c) D. Jenko, Vabilo. d) F. S. Vilhar, Na vrelo Bosne.

Sokolski okrožni zlet v Ormožu. Dne 17. julija 1921 so poletela sokolska društva ptujkega okrožja na zlet v Ormož. Zleta se je udeležil tudi Varaždinski in Ljutomerski Sokol, prvi v prav velikem številu. Po sprejemu na kolodvoru se je vršil pohod po slavnostno ozaljšanem mestecu. Pred mestno hišo je pozdravil društva prvi slovenski župan in starosta ormoškega Sokola, br. dr. Strelec. Za tem so bile vaje za popoldanski nastop. Pred nastopom je bila seja, v kateri se je izvolil za okrožnega načelnika br. Peček A. iz Ptuja, za načelnico sestra dr. Tavčarjeva. Pri nastopu se je najbolj izkazal trgovsko-obrtni naraščaj; drugi nastopi in telovadba niso bili na vrhuncu. Prav čeden je bil rajalni nastop, živ, pester in slikovit. Godba, menda domača, ni bila prvovrstna; tudi tu je bil vzrok, da proste vaje niso bile, kakor bi bile morale biti. Po telovadbi je bila dokaj živahna prosta zabava.

Kratil? Že od 15. junija t. l. naprej je agitirala organizacija vojnih invalidov v Ptuj, da pride v Ptuj igralec čarovnjak, Josip Kratil, pravi žongler in ekvilibrist brez nog. Žalibog da ni mogel tako priti, kakor je hotel, ampak nekaj dni pozneje; med tem časom pa je nastopil tukaj drug neimenovani čarovnjak, ki pa je s svojo nevednostjo vse prihodnje čarovnjake v slabo luč spravil; razen tega pa je moral še ptujski kino ravno tisti dan „Princ Henry-ja“ pokazati, in tako je bila Kratilova naloga v Ptuj dobesedno uničena. Vsled tega izreka Kratil najiskrenejšo hvalo le udeležencem svojih predstav.

Zdravniški honorar. Krožek zdravnikov je sklenil na seji dne 11. julija 1921, da se razobesijo na vseh zdravniških čakalnicah najnižji honorarni tarifi, na katere naj se blagovoli p. n. občinstvo ozirati brez prejšnjega opozorila zdravnika. Tarifni postavki so postavljeni za mesto in politični okraj Ptuj z ozirom na to, da se občinstvo orijentira in se zdravnikom prihrani prerekanje o honorarnih zahtevah. Honorarni postavki so veljavni od 15. julija t. l. naprej.

Živinski sejem pri Sv. Urbanu v Sl. gor. se vrši na Jakobovo, dne 25. julija t. l. Na sejem se bo prignalo veliko število raznovrstne lepe živine. Kupci pridite!

Na našem kolodvoru je uslužben uradnik, ki ni dovolj ambiciozen v službi. Dospela je v Ptuj uboga čevljarska rodbina, katere člani so dobili vsi delo pri naši zadrugi. Dne 18. julija t. l. je mati te rodbine Marija Brezelj morala čakati od 8. do 11. ure dopoldne, predno je s pomočjo g. načelnika Turina dosegla izročitev svoje prtljage. Dotični uradnik je bajé čital med tem časopise, ter je prošnje uboge stranke nevljudno zavračal. Tudi ni maral sprejeti dinarskega bankovca, ker mu je bilo nekomodno vrniti stranki nekaj par.

Kmetijski gospodinjski tečaj v Doleni. Zadržani smo poročali, da sta se vršila dva kmetijska gospodinjska tečaja v Ptuj, ki sta končala s prav dobrim uspehom. Ljudstvo je spoznalo, kolike vrednosti je pouk, ki ga dobi kmečko dekle v takšnih gospodinjskih tečajih, posebno ker se izuri za kuhinjo in šivanje, tako da postane dobra in varčna gospodinja. Posebno za desni breg Drave, to je za Haloze je potreben kmetijski gospodinjski pouk in je od te strani prišlo tudi dovolj učenk v tečaj in je še sedaj mnogo novih priglasenk, ki bi rade posečale kmetijsko gospodinjsko šolo, posebno če se vrši v zimskem času in je bližje doma. Okrajni zastop ptujski se je radi tega potegoval pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani, da bi se vršil pozimski tečaj v Halozah. Vlada je prošnji ugodila in določila, da se ima vršiti ta tečaj od 1. nov. t. l. do 15. januarja 1922. Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, ki ima v Doleni veliko posestvo, takozvano Dobravo, je dalo poslopje brezplačno na razpolago. Ker okrajni zastop trpi druge stroške, je tedaj vse pripravljeno, da se tečaj lahko v določenem času prične. Sprejme se 12 do 20 kmečkih deklet v starosti od 16 let naprej. Dekleta morajo hoditi domov spat, opoldansko hrano pa dobijo v tečaju, katero si same pripravijo iz jedil, ki jih prinesejo po navodilu voditeljice od doma. Pouk se vrši na sledeči način: Ob 8. uri zjutraj se zberejo dekleta in oddajo reči, ki so jih od doma prinesle, voditeljici, da jih shrani in zapiše. Potem se vrši dve uri teoretični pouk o splošnih kmetijskih potrebah. Nato gredo kuhat in pripraviti jedila in sicer tako, da se vrstijo dekleta druga za drugo pri pripravi ene vrste jedi. Dekleta, ki niso zaposlena pri kuhinji, se uče šivat, krpāt in plest. Popoldan je spet teoretični pouk, ki traja do 5. ure popoldan. Tedaj gredo dekleta domov. Na ta način se vrši vsestranski kmetijski in gospodinjski pouk teoretično in praktično in se dekleta izvežbajo v vsem, kar jim je potreba za bodočo kmečko gospodinjjo. Pozivamo stariše in kmečka dekleta, ki so doma v bližnjih krajih, tako iz občine Ptujška gora, Dolena, G. Pristava, Sele, Lancovavas, St. Lovrenc na Drp. in Sv. Trojica v Halozah da se nemudoma prijavijo pri tajniku g. L. Sagadinu na okrajnem zastopu v Ptuj za obisk navedenega kmetijskega gospodinjskega tečaja v Doleni. Ako bo večjo število priglasenih kakor dvajset, se bo vršil še potem istotam drugi kmetijski tečaj, vendarle pod pogojem, če bo zadostno število pripravljenih. Opozorjamo radi tega že sedaj na to, da se javijo za prvi tečaj, ker ni gotovo, da se bo drugi tečaj vršil. Vse potrebne podatke in pojasnila dobite na okrajnem zastopu, kamor se je obrniti do tajnika g. Sagadina.

Mesto venca na krsto dne 12. t. m. umrle markovske učiteljice gđc. Karoline Kolaričeve so darovali markovski šolarski knjižici in ubogim šolarjem markovsko učiteljstvo po 50 K, gđc. A. Kovačeva 50 K in g. J. Planinc 60 K. Hvala lepa! — Krajni šolski svet in vodstvo pri Sv. Marku.

Računski listki Jugoslovenske Matice. Jugoslovenska Matica (podružnica Maribor) je odločila izdati računske reklamne listke, kakršni so bili v navadi v predvojnem času. Gostje in odjemalci so jih sprejemali po gostilnah, kavarnah in drugod in žrtvovali nekaj vinarjev za dobrodelne namene, pomagali so na ta način plemenitim ciljem in namenom. Kateri cilj pa je za pravega Jugoslovana plemenitejši, katera žrtev bolj opravičena nego ona, ki se doprinese za pomoč in rešitev naših

neodrešenih bratov v Primorju in na Koroškem? Reklamni listki bodo imeli na sprednji in zadnji strani inserate. Zadnja stran je že oddana, prostih je še 224 prostorov sprednjih strani, ki se po primeroma nizkih cenah oddajajo. Vabljeni so kavarnarji, gostilničarji, trgovci, obrtniki, industrijski podjetniki in vsi, ki žele svojim tvrdkam uspeha, da inserirajo na teh reklamnih listkih. Vpliv in vsestranski ugled Jugoslovenske Matice garantira inserentom, da bo inseriranje obrodilo obilega sadu. Naši mariborski listki se bodo razpečevali po vseh javnih lokalih na teritoriju Spodnje Štajerske, na sedanjem Slov. Koroškem in v Prekmurju. Podrobnejše podatke o načinu inseriranja daje podružnica Jugoslovenske Matice v Mariboru, Sodna ulica 32, pismo ali ustmeno.

Upokojeni častniki naše vojske - pokojnina. Ker so priobčili nekateri časopisi pritožbe upokojenih častnikov naše vojske, da doslej še ni rešeno vprašanje njihove pokojnine, pojasnjuje invalidski oddelek poverjeništvā za socialno skrbstvo sledeče: Ministrstvo financ je dostavilo tekom zadnjega tedna prošnje treh upokojenih častnikov, ki so jih vposlali Glavni kontroli v Belgradu na podlagi „Uverenja“ ministrstva vojske in mornarice, poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani, da izračuna službena leta po bivših avstro-ogrskih predpisih in na tej podlagi višino pokojnine po zadnji dinarski plači. Poverjeništvā (invalidski oddelek) vrača te akte po izvršitvi ministrstvu financ, ki bo nato nakazalo pokojnine. Pričakovati je, da bodo sedaj ta nakazila izvršena v kratkem času.

Središče. Ob obletnici rojstnega dne Nj. Veličanstva kralja Petra I. je imel občinski zastop slavnostno sejo in je enoglasno sklenil poslati udanostno brzojavko Nj. Veličanstvu, pri kateri se s hvaležnostjo spominja srečne rešitve Nj. Visočanstva regenta Aleksandra iz smrtne nevarnosti. Pri tej seji je z večino glasov sklenil sledečo resolucijo: „Občinski odbor pozdravlja s posebnem zadoščenjem sprejetje ustave, ki jamči lepšo bodočnost celemu narodu in državi. Zahtevamo, da se ustanovi posebno okrožje za Štajersko in Prekmurje s sedežem v Mariboru in pozivljamo vse občinske odbore, da se tej naši zahtevi pridružijo.“ Poročilo „Slovenca“, da je občinski zastopposlal resolucijo, s katero zahteva avtonomijo Slovenije, je neresnično.

Središče. Stavba našega Sokolskega doma hitro napreduje in če ne bo izrednih nepravil, bo vsaj telovadnica do župnega zleta pod streho. Na tem nam je posebno mnogo ležeče, ker jo hočemo uporabiti za obednico in nam bo tudi v slučaju kake nevihte nudila zavetje. Zato smo se s podvojenimi močmi vrgli na delo; mlado in staro, vse pomaga, vsak kakor more — nekateri še celo več. To seveda našim klerikalcem ni všeč. Dolgo so se tlašili, da stavbe ne bomo nikakor skupaj spravili. Zdaj pa, ko vidijo, kako raste pred njih očmi in jim vse laži in klevete niso nič pomagale, bi se najraje od jeze zagrizli. Kaplan se je spravil v šoli nad deco in zagrozil, da bo vsakega kaznoval, ki bo ob nedeljah opravljal kako delo za Sokola. Zadnje nedeljo so namreč naši Sokoli pridno pomagali pri zlaganju opeke. Naj se kaplan le pomiri in nam pove, zakaj takrat ne veljajo božje zapovedi, kadar je treba nositi stole in pomagati pri kaki orlovski prireditvi. Neplačano, z dobrim namenom storjeno delo pač ne onečašča praznika, to pa verujemo, da je hudo gledati, kako za Sokola vse z veseljem dela. Sicer pa so otroci naši in mi stariši bomo sami odločevali, kje in kedar bodo sodelovali, in radi bi poznali tistega kaplana, ki bi se jih upal za to kaznovati. Še večkrat bodo imeli priliko pomagati pri stavbi in s ponosom bodo nekoč zrl na svoj Dom, za katerega tako radi žrtvujejo svoj prosti čas.

Iz Središča. V velikem številu smo se Srodiščani udeležili sokolske slavnosti pri Sv. Miklavžu. Kljub slabemu vremenu ni nihče ostal doma. Cela prireditel je bila lepa in dostojna manifestacija sokolske misli. Ko smo se zvečer vračali domov, so nas izzivali pijanci, ki jih je kaplan napojil v svoji kleti.

Par dni pozneje je prireditelje in Sokola oblatila Straža. Nismo sovražniki vere, pač pa neizprosni nasprotniki politikujoče duhovščine, ki zlorablja vere v strankarske name in ruši v narodu temelj verskega nauka: ljubezen do bližnjega in ga zavaja k sovraštvu in surovosti. Pred leti niso bili naši ljudje nič bolj in nič manj verni, pa ni bilo tako strupenega sovraštva niti v politiki niti v zasebnem življenju. Ne bomo več pripustili, da bi država z našim denarjem plačevala take ljudi. Kdor jih hoče imeti, naj si jih plača sam, mi pa si bomo s svojim denarjem vzdrževali narodno čutečo duhovščino, ki ji bo pri srečanju verska vzgoja, ne pa politika in blatenje poštenih ljudi. Radi tega ne bo propadla vera, pač pa bo konec nestrpnosti in političnega sovraštva. Gospodu kaplanu pa posebej svetujemo, naj se pri buri izogiblje naših kleti, ker zato nimamo vina, da bi nas od njega pijani fanatiki napadali.

Politične vesti.

Izpopolnitev naše vlade. Da ne trpe državni posli, se je vsaj začasno izpopolnila dosedanja vlada. Minister agrarne reforme je postal Kosta Miletič, vojni minister general Zečević, dosedanji pomočnik vojnega ministra, minister saobračaja Uzunović, minister Svetozar Pribičević pa bo vodil začasno ministrstvo prosvete in notranjih del.

Dr. Vošnjak poslanik v Pragi. Ker je bil dosedanji poslanik v Pragi Ivan Hribar imenovan za kraljevega namestnika v Sloveniji, je bil na njegovo mesto imenovan za poslanika v Pragi poslanec dr. Bogumil Vošnjak.

Hrvatski učitelji za ujedinjenje. V četrtek 14. julija so zborovali v Zagrebu hrvaški učitelji. Med drugim je bilo treba rešiti, ali se združijo tudi hrvaški učitelji s srbskimi in slovenskimi v enotno državno društvo, ali ostanejo v posebnem društvu. Po živahnem razgovoru je velika večina sklenila, da se zedinijo v enotno učiteljsko društvo. Po skupščini je okoli 500 učiteljev na Jelačićevem trgu javno manifestiralo za narodno edinstvo in složno delo vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Edinstvena državna misel na Hrvaškem napreduje kljub raznim nasprotnikom in hujšakem. Ko je imelo hrvaško gospodarsko društvo, ki je to, kar pri nas Kmetijska družba, pretekli mesec svojo glavno skupščino, je z veliko večino odklonilo poizkus Radića in njegovih tovarišev, ki so se hoteli polastiti društva, da ga izrabljajo v svoje strankarske namene. Pametno, samostojno misleče, delavno ljudstvo ni za Radića. Vojaški nabori so se letos v vzornem redu izvršili tudi v okrajih, v katerih so se lani upirali naborniki, nahujskani po Radiću. Ljudstvo uvideva, da je rešitev v delu in redu, ne v kričanju in upornosti.

Lakota na Ruskem. Kam dovede boljše-viško hujskanje celo velike in bogate države, se vidi najboljšo na Ruskem. Rusija je pred vojsko zalagala s svojim žitom zapadne države. Odkar pa tam gospodarijo boljševiki, je prišlo že tako daleč, da nimajo Rusi kruha niti za se. Moskovski patrijarh se je pred kratkim obrnil do angleških škofov za pomoč, tudi Maksim Gorkij se je pridružil tej prošnji ter poudaril, naj Evropa in Amerika nemudoma pošljeta kruha, sicer bo ruski narod v kratki dobi izumrl gladu.

Državljanska vojska v Albaniji. V mali Albaniji ni miru. Ne le, da sosedom, ki smo največ mi, ne dādo s svojimi roparskimi vpadi miru, tudi sami med seboj niso edini. Sedaj so Miriditi, močno albansko pleme, proglasili samostojno republiko. Dosedanja tiranska vlada je poslala proti njim svojo vojsko. Ker je s tem ogrožena tudi naša meja, je naša vlada poskrbela za varnost na meji.

Preiskava o atentatu na regenta dokazuje, da je atentat delo obsežne organizacije, ki se je za ta čin dolgo in skrbno pripravljala. Vsak novi aretiranec izda zopet nove sokrvice. Gnezdo je bilo v Novem Sadu, jasno pa je

tudi, da so bili v zaroto zapleteni nekteri komunistični poslanci.

Pogajanja z Italijo prekinjeno za nedoločen čas. Ker noče Italija izpolniti določb rapalske pogodbe glede Baroša in izpraznitev Dalmacije, nego hoče za to izpolnjenje novih ugodnosti, so se morali temu mešetarjenju upreti naši zastopniki. Ker je še predsednik italijanske delegacije obolel, so prenehala pogajanja in se ne ve, kedaj se zopet začno.

Poboji v Italiji se zopet širijo. Nemiri med fašisti in socialisti so se iznova začeli. V mnogih mestih je prišlo do pravih pobojev. Vlada bo morala seči po skrajnih sredstvih, ako bo hotela obdržati mir v deželi.

Književnost.

Poglavje IX. in X. zakonika za kraljevino Srbijo. V Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Str. 69. Cena 12 K. po pošti 1 K več. Deveto in deseto poglavje srbskega kazenskega zakonika, ki je bilo z ukazom razširjeno na celo državo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, je sedaj izšlo v posebni knjižici, opremljeno s primerjalno razprodelnico tozadavnega avstrijskega in nemškega kazenskega zakona. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Prva največja zaloga lesenih krst za mrličje

vsake velikosti in v različnih barvah. Kupovalcem, kateri prihajajo od desne strani Drave, se postavi krsta brezplačno čez most. Tudi se vsakemu kupcu dostavijo krste v najbližji okolici na dom. Kdor želi, se mu tudi izposodi brezplačno mrtvaška oprava. Kdor v bolnišnici umerje, se mu postavi krsta brezplačno v bolnišnico. — Tudi pohištva, stavbena dela in popravila se po najnižjih cenah izgotovi. — S spoštovanjem

Friderik Milošič,

mizarski mojster v Ptuj, od trgovine g. Rigelbauerja, cesta proti mestnemu pokopališču.

Hiša

in nekaj zemlje se išče v najem. Ponudbe pod števil. 16 na upravo lista.

Svarilo.

Ker se je iz hiše Krekova ul. 6, kjer stanujem sedaj tudi jaz, zarubilo in odpeljalo nekaj bajt eraričnih reči in se širi govorica, da so se iste pri meni našle, svarim vsakega v bodoče pred kakim podlim obrekovanjem, sicer bi morala sodnijsko postopati proti obrekovalcem.

Ptuj, 19. julija 1921.

MARIJA BINDER
zas. bol. strežnica.

Vsakovrstno železnino

nudi najceneje — ker so cene znatno znižale — domača trgovina ANTON BRENCIČ v Ptuj.

POZOR!
Reklamna ponuda!
Vrijedi samo 20 dana!

Radi napuščanja moje zalike satova šaljem ja nuntar 20 dana zvacom priposlatelju ovog, iz novina izrezanog oglasa jedan krasni remontoir sat (za gospodu), valjano udešen, 30 sata idući uz reklamnu cijenu od 40 umjesto 85 dinara uz 3 godišnju pismenu jamčevinu franko uz u napredno priposljanje dotičnog iznosa po preporučenom listu. Dostava sata obavlja se odmah preporučeno. Povzetbe obavlja se jedino uz kaparn od 10 dinara. Skladište satova GIURO POLLAK, ZAGREB, Tkalčičeva ul. 27.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. Cene nizke, postrežba točna.

Cirkus Renlow

v Ptuj, na mestnem vrhu.
V nedeljo, 24. julla 1921

2 VELIKI 2

PREDSTAVI

Popoldan ob 4. uri družinska predstava in zvečer ob pol 9. uri slavnostna predstava. — Cena prostorov kakor navadno. — Predprodaja listkov v Glavni tobačni trafiki.

Otvoritev gostilne.

Podpisana naznanita cenj. občinstvu v Ptuj in okolici, da otvorita v nedeljo 24. t. m.

gostilno v novi Brencičevi hiši v Spuhlji.

Prizadevala si bova, kar najbolje zadovoljiti vse cenj. goste z dobrim vinom, zmrzlimi in toplimi jedili.

Za obilen obisk se priporočata

Tomaž in Greti Breznik
gostilničarja.

Zahvala.

Popisana se zahvaljujeva vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, kateri so ob težki izgubi najne blage hčerke, gospodične

Karoline Kolarič

učiteljice pri Sv. Marku niže Ptuj,

z nama sočustvovali in spremili pokojnico na njen zadnji poti do groba.

Posebna zahvala velja prečastiti duhovščini, katera je skrbela za dušni blagor pokojnice in pa za slavnostne cerkvene prireditve pri pogrebu, — cenjenemu učiteljstvu za mnogoštevilno udeležbo, dalje cenjenemu učiteljskemu pevskemu zboru iz Ptuj za krasno in ganljivo nagrobno petje in pa tistim, ki so se ob odprtem grobu v lepih besedah od rajne poslovili. Iskrena zahvala pa tudi vsem, ki so pokojnico v njeni težki boleznii tolažili in lajšali njeno trpljenje.

Markovci, dne 15. julija 1921.

Jakob in Marjeta Muhič.

Pisalna miza za gospode, preproga in jedilna priprava

se prodaja v Ptuj, Miklošičeva ulica 16.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah in v Brežicah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¼% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. ∴ Izvršuje vse bančne transakcije. ∴